

III. 4284. k.,

AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1916. ÉVI SZEPTEMBER HÓ 27-ÉN
TARTOTT ŐSZI KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE
PATAKY PÁL
EGYHÁZMEGYEI FŐJEGYZŐ.

54. SZÁM.

UNGVÁR,
NYOMATOTT SZÉKELY ÉS ILLÉS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.
1917.

AZ UNGI
REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1916. ÉVI SZEPTEMBER HÓ 27-ÉN
TARTOTT ŐSZI KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

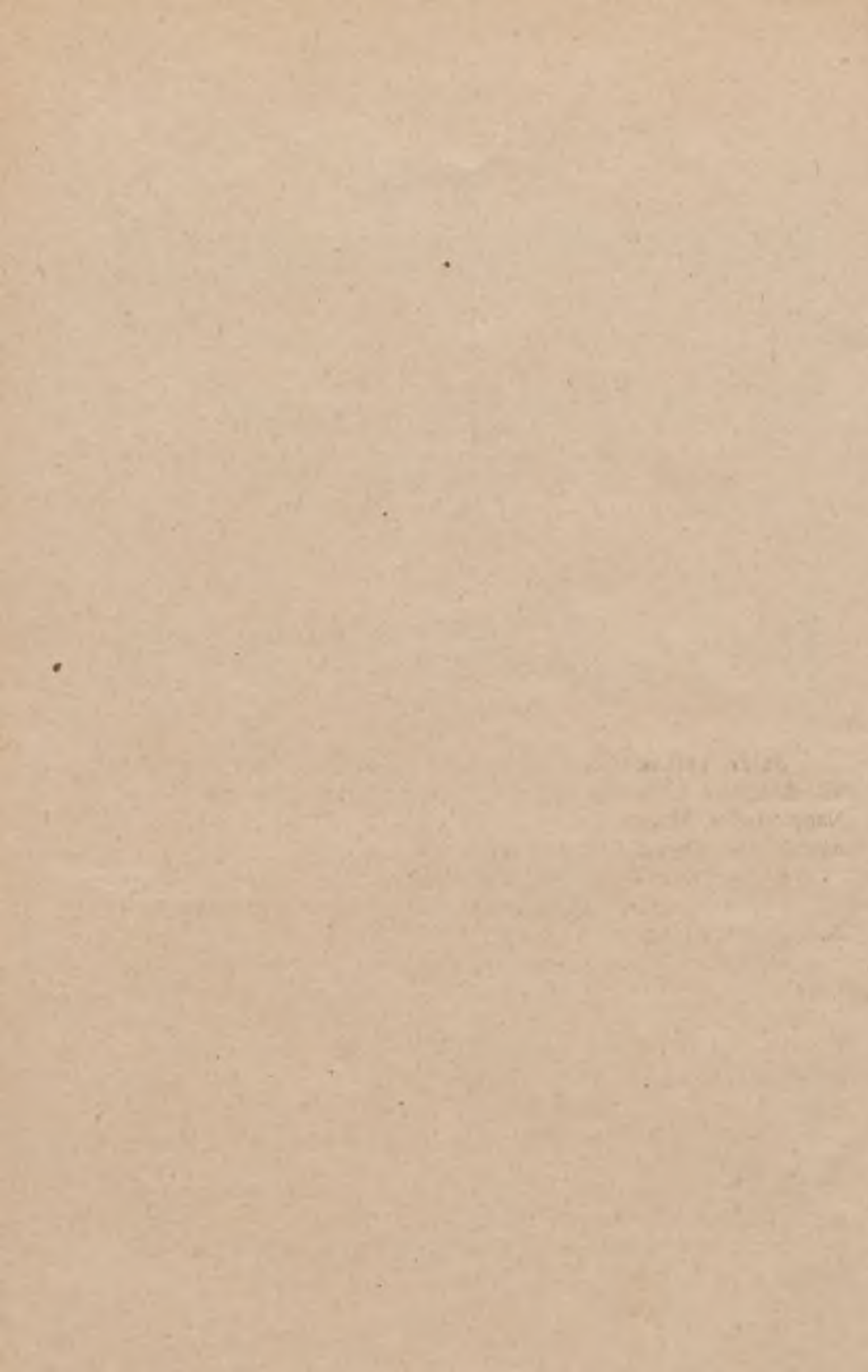
PATAKY PÁL
EGYHÁZMEGYEI FŐJEGYZŐ.

54. SZÁM.

UNGVÁR,
NYOMATOTT SZÉKELY ÉS ILLÉS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1917.

AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE
1916. ÉVI SZEPTEMBER HÓ 27-IK NAPJÁN
UNGVÁRON TARTOTT KÖZGYŰLÉSÉNEK

J E G Y Z Ő K Ö N Y V E.

I. Közgyűlés.

Jelen voltak: Szücs István esperes, Szilágyi Sándor legidősebb vil. tanácsbíró elnöksége alatt: ifj. Szakal István, Komjáthy Gábor, Nagy Sándor, Magyar Bertalan, Tóth Lajos, Maksa József papi-, Bernáth Zoltán, Kovács Dániel világi tanácsbírók.

Hegyi György egyházmegyei ügyész, dr. Sutka István tb. ügyész.

Pataky Pál papi-, Szabó Zoltán világi főjegyző. Dr. Magda Sándor, Nyomárkay Sándor papi jegyzők.

Rendes lelkészek: Bakcsy Gyula, Barkaszy Károly, Benkő Lajos, Csomár Béla, Egyed Béla, Gecse Géza, Izsák Imre, Jósvay Dénes, Juhász Imre, Kálniczky János, Kása Ferdinánd, Komjáthy István, Kőműves Sándor, Morvay József, Móré Elek, Nagy Géza, Nagy Sándor (Kisgejőcz), Rácz József, Ráczkövy János, Sallay Gyula, Soltész Andor, Szabó István, Ujlaky Sándor.

Segédlelkészek: Galgóczy Gyula, Balogh Sándor, Kovács Ferenc, Szabó Sándor.

Az egyházak képviselői: Lengyel János a csicseri, Gortvay Ferenc a korláthelmecezi egyház képviseletében.

Tanító képviselők: Bóczér István, Karabélyos Gyula, Papp Lajos, Sulyok János.

1. Esperes buzgó imádságban kér — küzdő szereteteinkre, szorongatott hazánkra a Megtartó és erős Istentől, a mindenek gondviselőjétől védelmet és oltalmat, Isten országának építésére irányuló tanácskozásainkra világosságot és áldást — s jelenti, hogy Komjáthy Béla egyházmegyei gondnok — bár jelentette, hogy jön — bizonyára a rossz közlekedési viszonyok miatt — elmaradt. Felkéri azért Szilágyi Sándor legidősebb világi tanácsbirót a világi elnöki szék elfoglalására. Szilágyi Sándor elfoglalva az elnöki széket

a közgyűlést megnyitja s a jegyzői kart felhívja a gyűlési tagok számbavételére.

2. Az egyházak képviselői megbízó leveleiket beadván,

a közgyűlés a fenti névsor szerint megalakul.

3. Esperes a Konvent által alkotott ügyviteli szabályzat 3. §-a értelmében jelentést tesz arról, hogy az időszaki tanács f. év július hó 5-én ülést tartott Szabó Endre minaji lelkész felfüggesztése tárgyában. Az időszaki tanács ekkor Szabó Endre ünnepélyes formában előterjesztett kérésére az általa elfogadott és jegyzőkönyvbe foglalt feltételek mellett halasztó végzést hozott, megbizván az elnökséget azzal, hogy a feltételek teljesítésére kitűzött 30 nap elteltével személyesen győződjék meg e feltételek teljesítéséről. Az elnökség megbizásának aug. 7-én eleget tett s személyesen győződött meg arról, hogy e feltételek közül csak a presbiterium megalakítása teljesített.

Ülést tartott az időszaki tanács f. év szept. 15-én ugyancsak a Szabó Endre minaji lelkész ellen folyamatba tett fegyelmi ügyek letárgyalására. Ez alkalommal az időszaki tanács érdemleges ítéletet hozott s nevezett lelkészt viselt hivatalából, azon helyről, minden javadalom nélkül elmozdította és őt az ítélet folyományaképen a törvény értelmében a minaji egyházban viselt lelkészi állásától felfüggesztette. Ezzel kapcsolatban jelenti az esperes azt is, hogy a helyettesítése iránti elnöki intézkedések épen most vannak folyamatban.

Tudomásul szolgál.

4. Szabó Zoltán e.-m. főjegyző jelenti, hogy az esperes megbízása folytán f. év július 12-én a korláthelmeci egyházban megjelenván, az egyházmegyei ítélettel felfüggesztett Varga Károly lelkésztől hivatalát átvette s azt leltár mellett a helyettesítéssel megbízott Komjáthy István nagygejőci lelkésznek átadta. Beterjeszti az átadásról, illetve az átvételről felvett jegyzőkönyvet s 3 drb leltárt különböző egyházi ingóságokról.

Tudomásul szolgál.

5. Elnökség a bírósági ülés idejét 1916. évi szept. 27-én délelőtt 11 órára tüzi ki.

Tudomásul szolgál.

6. Az elnökség bemutatja Deák Gyula ungvári m. kir. állami polgári leányiskolai igazgatónak az espereshez intézett átíratát, mely szerint a vezetése alatt álló intézet női kézimunka és ének-termét úgy a jelen, mint a jövőben tartandó közgyűlé-einkre is készséggel engedi át, ezzel is le akarván róni háláját az ungi ref. egyházmegyének, amely annak idején nagy áldozattal 3 évig polgári leányiskolát tartott fenn, amely iskola alapja volt az Ungvárt, 1904. évben megnyilt s jelenleg vezetése alatt álló polgári leányiskolának.

Az egyházmegyei közgyűlés Deák Gyula ungvári m. kir. állami polgári leányiskolai igazgatónak ezen az önzetlen közéletű, lelkes munkásságra, nemes lélekre és meleg megértésre valló cselekedetét hálás köszönettel veszi tudomásul s erről Őt jegyzőkönyvi kivonaton értesíteni rendeli.

7. Esperes bejelenti, hogy a felfüggesztett korláthelmeczi lelkész helyettesítésével felmerült költségek fedezésére az E. T. V. t.-c. 134. §-a értelmében nevezett lelkész kongruáját visszatartotta azért és addig az ideig, míg a helyettesítés költségeit feltüntető, az illető eljáró egyházi tisztviselőktől egyidejűleg bekért jegyzékek beérkeznek, hogy a javadalomnak csak ezen költségeket meghaladó részét bocsássa a felfüggesztett lelkész rendelkezésére. Eljárásáról egyidejűleg a

felfüggesztett lelkészt is értesítette. Nevezett lelkész erre augusztus 30-án kelt s itt bemutatott levélben szóról-szóra ezeket írja:

„fel kell azonban hívnom becses figyelmét arra a körülményre, hogy mint felfüggesztetésem az V. t.-c. 133. §-a 2. kikezdésének figyelmen kívül hagyásával történt, úgy f. évi augusztus, illetve július 1–10. napjain esedékes kongruámat is törvényes alap nélkül méltóztatott visszatartani, ami már a sikkasztás határait érinti.“

De nem kevésbé sértő és a törvényes egyházi felsőbb-séget gyanúsító szept. 10-én kelt levele is, melyben ezt írja:

„remélem, nem méltóztatik rossz néven venni ezért, ha annak (t. i. a kongruának, Referens) az ungvári kir. adóhivatal útján leendő kiutalására a Nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter urat felkértem“.

Közgyűlés a fegyelmileg már több ízben büntetett, jelenben is felfüggesztett Varga Károly korláthelmecezi lelkésznek az Esperes személye, az esperesi hivatal tisztessége és becsülete ellen intézett fékevesztett támadásait egyértelmű felháborodással utasítja vissza és ellene a fegyelmi eljárást ezennel elrendeli. Ezen jegyzőkönyvi pontot felolvasottnak és hitelesítettnek jelentve ki, utasítja az egyházmegye főjegyzőjét, hogy ezen határozatot, nemkülömben a súlyosabb elbírálás céljából, hozzácsatolva f. évi tavaszi közgyűlésünknek épen az ilyen támadások megfékezésére hozott 33/a. számú határozatát; az illetékes bíróság egyházi elnökének azonnal ki- és átadja.

8. A tiszaaágteleki lelkész beiktatására kiküldött bizottság jelenti, hogy Soltész Andor lelkészt 1916. június hó 4-én ünnepélyes istentisztelettel kapcsolatban az e. ker.-i szabályzat utasításai szerint hivatalába beiktatta. Beterjeszti az erről szóló jegyzőkönyvet.

Tudomásul szolgál.

9. Az ungcsepelyi lelkész beiktatására kiküldött bizottság jelenti, hogy Juhász Imre lelkészt 1916. június hó 25-én ünnepléses istentisztelettel kapcsolatban az egyh. ker.-i szabályzat utasításai szerint hivatalába beiktatta. Beterjeszti az erről szóló jegyzőkönyvet.

Tudomásul szolgál.

10. Kovács Ferenc s.-lelkész a nyirbátori lelkészi hivatal által kiállított s a középszabolcsi esperesi hivatal által látta-mozott szolgálati bizonyítványa alapján egyházmegyénkbe való bekebelezését kéri.

Közgyűlés Kovács Ferenc s.-lelkészt bekebelezi s egyuttal felhivja, hogy a tiszántuli püspöki hivataltól szerzendő elbocsátó bizonyítványát mielőbb küldje be az esperesi hivatalhoz.

10/a. Stunda István s.-pataki főiskolai szénior és theol. s.-tanár a tiszáninneri e. ker. püspökétől nyert kibocsátvány alapján egyházmegyénkbe való bekebelezését kéri.

Bekebeleztetik.

11. Esperes jelenti, hogy a botfalvai leányegyház presbiteriuma által 1916. ápr. 9-én ideiglenes tanítóul választott Szabó Sándor végzett theologust ebbeli minőségében megerősítette s neki, mint lelkészi pályára készülő egyénnek a katedrai szolgálat végzését is megengedte.

Jóváhagyólag tudomásul vétetik.

12. A sárosmezői leányegyház jelenti, hogy előkönyörgő kántortanítóvá Rozgonyi Béla, kisazari reform. tanítót választotta meg, ki tanítói oklevelét az ungvári gör. kath. tanítóképzőben nyerte az 1915. év június hó 24-én. Választási jegyzőkönyv, oklevél, keresztlevél, esperesi elbocsátó, szolgálati bizonyítvány alapján megerősítését kéri.

Közgyűlésünk Rozgonyi Bélát a sárosmezői egyház előkönyörgő-kántortanítói állásába beerő-

siti s ezt tudomásvétel céljából a főt. egyházkerületekre fölterjeszti azon megjegyzéssel, hogy nevezett tanító a reform. ének- és vallástanból az egyházkerületi bizottság előtt a legközelebbi alkalommal vizsgát tenni tartozik. Utasítja továbbá Rozgonyi Béla tanítót, hogy a közeli sárosremetei — évek óta iskolázatlanul levő reform. gyermekek oktatását is köteles végezni.

13. Sárosmező betérjeszti 4 példányban kiállított tanítói díjlevelét megerősítés végett.

Közgyűlés a szabályszerint kiállított s a régítől el nem térő díjlevelet jóváhagyja s megerősíti s a főt. egyházkerületre felterjeszti.

14. Csomár Béla jelenti, hogy 10 év óta viselt iskolai körlátogatói tisztségéről lemond.

Közgyűlés lemondását tudomásul veszi s helyette Egyed Béla jenkei lelkészt választja meg.

15. Egyházkerületi gyűlésre képviselőkül kiküldetnek:

a hivatalos elnökségen kívül Szakal István, Magyar Bertalan papi, Szilágyi Sándor, Minay István, Bernáth Zoltán világi tanácsbírók, Pataki Pál papi főjegyző. Póttag Szabó Zoltán világi főjegyző.

16. Esperes jelenti, hogy az egyházmegyei tanítói képviselők mandátuma f. hó 16-án lejárt, kéri a választás elrendelését.

Közgyűlés az I. t.-c. 51. §. e) pontja értelmében a négy tanítóképviselő választása iránt a szavazást — az esperes által körözve — elrendeli. A szavazatok beadására nov. 15-ét tűzi ki. A szavazatok felbontására s az esetleges újabb szavazások teljes lebonyolítására Komjáthy Gábor elnöklete alatt Minay István, Hegyi György, Szabó Zoltán és Pataky Pál tagokból

álló bizottságot küldi ki azzal, hogy a tavaszi közgyűlésünkön a szavazás eredményéről számoljon be.

17. Nagy Sándor missiói előadó előterjeszti a Minajról szóló missiói jelentést, a melyet Szabó Endre lelkész az egyházmegye megkerülésével aug. 28-án küldött el közvetlenül az egyházkerületi missiói előadóhoz, a ki azonban szabályszerű tárgyalás végett visszaküldötte azt az Egyházmegyére.

Közgyűlés Szabó Endre minaji lelkész missiói jelentését, annak alaki hiányain kívül nem veszi tudomásul azért, mert az írásba foglalt szavakkal a jelentés számbeli adatai homlokegyenest ellenkeznek, mert az egész jelentés nem egyéb, mint a felsőbb egyházi hatóságok megtévesztése céljából valótlán és hamis adatokon felépült vádirat az Egyházmegye s annak vezetői ellen. Mivel pedig ez a vádaskodása következetes folytatása és ismétlése az 1913., 1914. és 1915-ben részben az Egyházmegye megkerülésével beterjesztett missiói jelentéseknek s így nem egy elszigetelt, de tervszerűen ismétlődő fegyelmi vétséggel áll szemben az Egyházmegye: Közgyűlés Szabó Endre lelkész ellen a fegyelmi eljárást ezennel elrendeli s kéri a főt. Egyházkerületi Közgyűlést, hogy az ez alkalommal felküldött missiói jelentést és mellékleteit, nem különben az 1913., 1914. és 1915-ben már letárgyalt missiói jelentéseket és mellékleteiket esperesi hivatalunknak kiadni méltóztassék. Egyben javasolja a kötelesség mulasztó lelkésztől a 600 korona missiói segély megvonását.

18. Olvastatott a tanügyi bizottság ülésének jegyzőkönyve s a tanügyi bizottság elnökének jelentése egyházmegyénk iskoláinak 1915—16. évi állapotáról. A jelentés részletesen szól az iskolai év jelentősebb mozzanatairól s az egyes iskolák munkájáról. A tanügyi bizottság a következő határozatokat igénylő jelentéseket terjeszti a közgyűlés elé:

1. Szűrtén és Korláthelmecezen az iskola felszerelése hiányos.

2. Ifjúsági könyvtár nincs meg Jenkén, Sólomoson, Sárosmezőn, Ungmogyoróson, Bezőben, Zaharon, Csicszerben, Ungnyarádon.

3. A jenkei tanító az iskolai leltárt nem készítette el.

4. A szalókai tanító a kívánt statisztikai adatokat többszörös sürgetésre sem küldte be s ezért 10 K bírságot hoz terhére javaslatba.

5. Intézkedést kér az iránt, hogy az iskolalátogatások előtt a tanév be ne fejeztessék az egyes iskolákban.

6. Az iskolalátogatóság fuvardiját iskolánként 10 K-ban megállapítani javasolja

7. Jelenti, hogy Csomár Béla és Sallay Gyula iskolalátogató lelkészek tisztükről lemondtak.

8. Egyed Béla lelkészszé választatván egy tanító-iskolalátogatói tiszt megürült.

9. Intézkedést kér arra nézve, hogy az egyes iskolákban a növendékek felvitessenek a VI-ik osztályba s ne mint alsóbb osztályosok maradjanak ki a mindennapi iskolából.

Közgyűlés a tanügyi bizottság jelentését tudomásul veszi s azzal kapcsolatban a következő határozatokat hozza:

a) Szürte és Korláthelmece utasítatnak a hiányzó iskolai felszerelés pótlására.

b) Jenke, Sólomos, Sárosmező, Ungmogyorós, Bező, Zahar, Csicszer, Ungnyarád utasítatnak az ifj. könyvtár köteteinek megrendelésére.

c) A jenkei tanító utasítatik az iskolai leltár sürgős elkészítésére.

d) A szalókai tanító megbírságotól közgyűlés ezuttal eltekint, de szigoruan utasítja mulasztásának pótlására.

e) Sallay Gyula és Csomár Béla iskolalátogató lelkészeket — érdemeik elismerése mellett — tisztüktől felmenti; Sallay Gyula helyére Egyed Bélát választja meg.

f) Egyed Béla — mint iskolalátogató tanító — megürült helyére Molnár Béla zahari tanítót választja meg.

19. Olvastatott Stépán László kir. táblabíró, szobranci lakosnak az egyházmegye espereséhez intézett kérvénye, melyben kéri az egyházmegyei közgyűlést, hogy határozatilag konstatálná, miszerint az ungi egyházmegye közgyűlésének a pályini kettős gondnoksági ügyben hozott határozataiban sehol sincs szó arról, mintha a kérvényezőnek a pályini ref. egyház 1914. jul. 19-én tartott közgyűlésében tót nyelven történt felszólalása a közgyűlés tagjaira megbotránkoztató lett volna. Kéri a hozandó e.-megyei határozatnak a főt. egyházkerületre való felterjesztését, hogy ez alapon az 1915. évi tavaszi e.-ker.-i közgyűlés jegyzőkönyvének 103 pontjában olvasható — a kérelmező személyét sértő „megbotránkozás“ kitétel utólag korrigáltassék.

Közgyűlés konstatálja, hogy a pályini kettős gondnokság ügyében hozott határozataiban az 1915. évi tavaszi e.-ker. közgyűlés jegyzőkönyvének 103. p.-ban olvasható inkriminált kifejezést sem mint határozatának indokát nem használta, sem mint mellékkörülményt nem említette, s ép ez okból nem is érzi magát hivatva a correctio feltételül szolgáló ama vizsgálatra, mely hivatva volna kideríteni, vajjon jogosan — a tényállásnak megfelelően — avagy jogtalanul — ténybeli alap nélkül használtatott e ott ama kitétel. Közgyűlésünk a helyesbitést magát, továbbá a helyesbités föltételének s módozatainak megválasztását a főt. egyházkerület bölcsességére bizza.

20. A Vajkócz-Mátyóczi lelkész jelenti, — hogy Árvay Ödön vaskóczí lakos földbirtokos a bukovinai harctéren hősi halált halt Jenő fia emlékére a Vajkócz-mátyóczi ref. egyház javára minden feltétel nélkül 200 koronát adományozott. Ezen adományra nézve a Vajkócz-mátyóczi presbiterum úgy határozott, hogy azt „Egyház fentartási alap“ címén kezeli s kamatait évről-évre a tőkéhez csatolja. Jelenti még, hogy a 200 korona adomány befolyván az a mátyóczi hitelszövetkezetenél 131. számú betétkönyvön gyümölcsözőleg elhelyeztetett.

Az egyházmegyei közgyűlés Árvay Ödön veskóczi lakos földbirtokosnak hősi halált halt Jenő fia emlékére a Vajkócz-mátyóczi ref. egyház javára tett 200 koronás adományért hálás köszönetét fejezi ki s hősi halált halt fia elvesztése által ért rendkívüli csapás és végtelen fájdalom elviselésére Istentől enyhülést és vigaszt kér. A Vajkócz-mátyóczi egyház előjáróságának az adományra vonatkozólag tett intézkedését pedig jóváhagyólag tudomásul veszi.

21. Az elnökség bemutatja az ungvári egyház kérvényét, melyben kéri, hogy a lelkész és tanító részére a kir. kincstártól eddig díjmentesen élvezett, az 1916-ik évben azonban csupán a főár elengedésére redukált tűzifa-illetménye teljes élvezetében továbbra is meghagyassék. Az 1916-ik évben szállítási, kezelési költség és adó fejében a tűzifáért befizetett 884 korona összeg részére vissza utaltassék.

Az egyházmegyei közgyűlés az ungvári egyház kérvényét pártoló véleménnyel azzal terjeszti fel a főtiszteletű egyházkerületi közgyűléshez, hogy a kérelem teljesítése céljából saját elnöksége, esetleg a magas Konvent útján a Nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi Minister Urnál közbenjárni sziveskedjék.

22. Komjáthy Gábor ungvári lelkész bemutatja az ungvári m. kir. posta- és távirda-hivatal főnökének 3570/1916. sz. alatt hozzáintézet átíratát, melyben az ungi ref. Egyházmegye tulajdonát képező s Ungvárt, a Rákóczi-utcában fekvő pálóczi Horváth Mária-féle ház eladására vonatkozólag ajánlatot kér, mivel azt a m. kir. posta- és távirda-hivatal céljaira megvenni hajlandó.

Az egyházmegyei közgyűlés a kérdéses ház eladásához elvben hozzájárul s az esetleges adás-vételi ügylet lebonyolítására Szücs István esperes, Komjáthy Gábor tanácsbíró és Hegyi György egyházmegyei ügyészből álló bizottságot küldi ki azzal, hogy az eredményről az 1917. évi tavaszi közgyűlésre jelentést tegyen.

23. A „Kálvin Szövetség“ a reformáció közelgő négy-százados évfordulóját — többek között — a lelkészi és tanítói kar legégetőbb sébének gyógyítása által óhajtaná emlékezetessé tenni: t. i. az „egyházhivatalnokok betegsegélyező intézeté“-nek megalkotása által.

A körülbelől 5—6000 lelkész, népiskolai tanító, középiskolai, tanítóképzői, főiskolai tanár és családja számára — az érdekelt gyülekezések és intézetek kötelező bevonásával és az egyet. közalap segélyével minden nagyobb nehézség nélkül meg lehetne ezt az égető kérdést oldani a jubiláris évben összeülő zsinatunknak.

Kéri a „Kálvin Szövetség“ elnöksége, hogy közgyűlésünk ez általa tett indítvány tárgyában elfogadott álláspontját a szövetség titkári hivatalának küldje meg, mert a „Kálvin Szövetség“ részletes tervezetet fog kidolgozni a más foglalkozási ágak körében működő és bevált hasonló intézmények figyelembevételével.

Közgyűlésünk a „Kálvin Szövetség“-nek nemes intenióját — mely által a lelkészi és tanítói kar fájó sebeinek gyógyítását célozza, a maga részéről a legszivesebben üdvözli, sőt tisztelettel kéri, tegyen meg minden lehető, hogy azon üdvös és régen érzett hiányt pótolni hivatott eszme minél előbb megvalósuljon. Elhatározza továbbá egyházmegyei közgyűlésünk, hogy e tárgyban fölír a főt. egyházkerülethez azon tiszteletteljes kérelemmel, hogy a maga részéről is kövessen el mindent arra nézve, miszerint a jubiláris évben összeülő zsinatunk „az egyházi hivatalnokok betegsegélyező intézet“-ének megalkotását vegye föl tárgysorozatába.

24. Az ungi reform. tanító-egyesület az iránt keresi meg az egyházmegyei közgyűlést, hogy az egyesület nyomasztó anyagi viszonyai miatt közgyűlésileg 5 koronára fölemelt tagdíjainak beszédésében segédkezet nyujtana neki annyiban, hogy a „Horváth Mária-alap“ terhére, évenként az egyes tagoknak kiutalt segélyből az egyházmegye pénztárnoka által levonatná az 5—5 kor. tagsági díjat.

Közgyűlés megbizza az egyházmegyei pénztárnokot, hogy a reform. tanító-egyesület javára, minden segélyben részesült tanítótól fejenként és évenként 5 koronát vonjon le s azt utalja át a tanító-egyesület pénztárnokához.

25. A pályini egyház jelenti, hogy a IV. hadikölcsonre 2000 koronát jegyzett, mely 2000 kor. „egyházfenntartási alap“ címen fog jövedelmezni. Mivel azonban e célra készpénzzel nem rendelkezett; az ottani hitelszövetkezettől vette fel 5%-os kamatra. Ezt a 2000 K-t rendkívüli adó címen vetette ki a presbiterium a hivekre 4 évi befizetés mellett, mely rendkívüli adókivetési lajstromot terjeszti be ez alkalommal 2 példányban, kérve annak megerősítését.

Közgyűlés a pályini egyház rendkívüli egyházi adókivetését — a mellékelt presbiteri és közgyűlési határozatok alapján megerősíti, kölcsön felvételét jóváhagyja s egyuttal felterjeszti a főt. egyházkerületre.

26. A gálócsi egyház jelenti, hogy használhatatlanná vált istállója és csüre tetőzetének helyreállítása céljából — földbirtok arányában — körülbelől 700 kor. rendkívüli adót vetett ki, kéri a kivetés jóváhagyását és megerősítését.

Közgyűlés a gálócsi egyház rendkívüli egyházi adókivetését — a mellékelt presbiteri és közgyűlési határozatok alapján jóváhagyja és megerősíti.

27. A CXI—CXVII. számú esperesi körleveleket a közgyűlés helyeslőleg tudomásul veszi.

28. Gecse Géza gálócsi lelkész az ez évi tavaszi e.-m. közgyűlés jegyzőkönyvének 23/a. sz. határozatára jelenti, hogy a gálócsi egyház részéről fizetendő évi 30 kor. tőkesegélykamat fedezését az 1890. évi rendkívüli egyh. ker.-i közgyűlés határozatából kitünőleg az ungi egyházmegye vállalta magára. Az egyházmegye ebbeli kötelezettségét különben igazolja az 1891. évi tavaszi e.-m.-i közgyűlés 50. sz. határozata is.

Közgyűlés az ügyet a számvevőszékhez utalja annak megállapítása végett: vajjon a gálócsi egyház jelenlegi anyagi helyzete nem teszi-e lehetővé azt, hogy fentemlített kötelezettségének évenként saját maga tegyen eleget.

29. Az ez évi tavaszi közgyűlés 7. sz. határozata a minaji lelkészt 16 kor. birsággal róttá meg 3 egyh. m.-i szavazat beadásának elmulasztásáért, a bíróság behajtását azonban felfüggesztette a lelkész fegyelmi ügyeinek eldőltségéig.

Minthogy Szabó Endre minaji lelkész fegyelmi ügyei letárgyaltattak s minthogy az ítélet szerint egyházának mulasztásai őt terhelik: közgyűlés a 16 kor. birságot a nevezett lelkész terhére megállapítja, annak behajtásával az e.-megyei pénztárnokot megbizsa s e határozatát

Szabó Endre lelkészszel írásban közölni rendeli.

30. Az egyházlátogatói körök és számvevői körök új beosztására kiküldött bizottság javaslatát a következőkben terjeszti a közgyűlés elé: Az egyházlátogatói körök jelenlegi beosztásukban semmi kivánni valót nem hagynak fenn. De amennyiben a jelenlegi beosztás mellett el nem kerülhető, hogy ugyanazon járás egyházi számadásai más-más számvevőszéki előadóhoz legyenek küldendőek, azért ennek elkerülése végett szükséges, hogy a jelenlegi hét egyházlátogatói járás helyett csak hat járás legyen és két-két járás alkosson egy számvevői kört. E szerint:

I. járás: Csap, Tiszaásvány, Eszeny, Szalóka, Tiszaágtelek, Kisdobrony, Nagydobrony, Csongor. (8 egyház.)

II. járás: Záhony, Tiszasalamon, Szürte, Kistrát, Kisgejőcz, Nagygejőcz, Korláthelmecz, Minaj. (8 egyház.)

III. járás: Ungtarnócz, Botfalva, Ungvár, Ungpinkócz, Bező, Zahar, Jenke, Kereszt. (8 egyház.)

IV. járás: Bátfa, Palló, Gálócs, Palágy, Nagyszelmecz, Szirénfalva, Ungnyarád, Vajkócz-Mátyócz. (8 egyház.)

V. járás: Nagykapos, Csicsér, Bész, Iske, Vaján, Mokcsakerész, Ungmogyorós, Ungcsepely, Veskócz. (9 egyház.)

VI. járás: Bajánháza, Magasrév, Nagyszeretva, Pályin, Solymos, Vámoslucska, Felsőőröcse, Sárosmező. (8 egyház.)

A számvevő-köröket két-két egyházlátogatási kör alkotná és pedig:

- I. számvevői kör:* I. és II. egyh. lát.-i járás.
- II. számvevői kör:* III. és IV. egyh. lát.-i járás.
- III. számvevői kör:* V. és VI. egyh. lát.-i járás.

Közgyűlés a bizottság fentebbiekben előterjesztett javaslatát változatlanul elfogadja.

31. A közigazgatási államsegély új szétosztási tervezetének elkészítésére kiküldött bizottság részletes indokolás mellett a következőkben terjeszti munkáját a közgyűlés elé: A szétosztandó 3691 kor. 48 fill.-ből: 1. esperesi tiszteletdíj — 500 K; 2. egyházmegyei pénztárnoknak tiszteletdíj és irodaáltalány — 250 K; 3. egyházmegyei főjegyzőnek tiszteletdíj — 350 K; 4. két papi aljegyzőnek tiszteletdíj (à 150 K) — 300 K; 5. négy világi tanácsbíróknak fuvardíj kerületi gyűlésekre (à 50 K) — 200 K; 6. egyházmegyei gazdának — 50 K; hat egyházmegyei papi tanácsbíróknak (à 100 K) — 600 K; 8. két egyházmegyei világi jegyzőnek tiszteletdíj (à 100 K) — 200 K; 9. tanügyi bizottság elnökének — 100 K; 10. tanügyi bizottsági gyűléstartásra — 100 K; 11. közalapi és országos gyámintézeti pénzkezelőnek — 300 K; egyházmegyei könyv- és levéltárnoknak — 60 K; 13. három számvevőszéki előadónak (à 100 K) — 300 K; 14. egyházmegyei gyűléstartásra — 300 K; 15. esperesnek irodaáltalány — 100 K; 16. előre nem láthatókra — 31 K 48 fill. Összesen — 3691 kor. 48 fill.

Közgyűlés a beterjesztett tervezetet változatlanul elfogadja s az esperest felhatalmazza az évenkénti közig. államsegélynek a tervezet szerinti szétosztására.

31/a. Minthogy a közigazgatási államsegély az új szétosztási tervezet elfogadása után az egyházlátogatói napi- és fuvardíjakat nem fedezi.

Közgyűlés megengedi, hogy az egyházlátogatók egyházanként 10 K napi- és 10 K fuvardíjat szedhetnek a meglátogatott egyházközségek pénztárából.

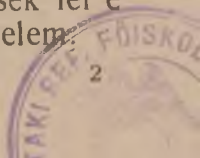
32. Tóth Lajos szürtei lelkész az 1916. évi tavaszi közgyűlés 23/b. számú határozatára jelenti, hogy a pálóczi Horváth Mária és Simon sirboltját Kőműves Sándor bátfai lelkész gondozásába hivatalosan átadta, egyidejűleg javasolja, hogy tekintettel a mai rendkívüli drágaságra a sirbolt rendszeres kijavitása és karbahozatala a békeidőre halasztassék el, mivel sürgős javításnak szükségessége nem forog fenn.

Az egyházmegyei közgyűlés a jelentést tudomásul véve, a Horvát Mária és Simon sirboltjának kijavitását, illetve rendbehozatalát a békeidőre halasztja el.

33. Komjáthy Gábor ungvári lelkész, egyházmegyei könyvtárnok jelenti, hogy a folyó évi tavaszi egyházmegyei közgyűlés 23/e. jgykvi számú határozatával kiküldött könyvtárbizottság, miután Balogh Sándor segédlelkész helyettes könyvtárnok a lelkészi vizsgálatra való készüléssel volt elfoglalva a könyvtárt nem vizsgálhatta át és a leltárt sem készíthette el, kéri azért, hogy ezen kötelességének teljesítésére 1917. évi tavaszi közgyűlésig halasztás adassék.

Az egyházmegyei közgyűlés a jelentést tudomásul véve az egyházmegyei könyvtár átvizsgálására és a leltár elkészítésére, a könyvtár bizottságnak 1917. évi tavaszi közgyűlésig halasztást ad, — elvárja azonban, hogy jelentését ez időre pontosan beterjeszti.

34. Hegyi György egyházmegyei ügyész az 1916. évi tavaszi egyházmegyei közgyűlés 53/23 g. számú határozatára jelenti, hogy az ugynevezett minaji alapra vonatkozó tárgyi iratokat átvizsgálván az egyházmegyei számvevőszéknek ez alapra vonatkozólag tett s a fent említett közgyűlési jegyzőkönyvi pontban részletezett javaslatát egész terjedelmében magáévá teszi, indítványozza azért a közgyűlésnek, hogy a minaji alap felhasználásával fiztessék ki a minaji egyház földvásárlási céljaira az egyházkerülettől az 1883-ik év őszén felvett és ma is fennálló 6400 korona kölcsön, a minaji lelkészi díjlevél a valóságnak megfelelően módosíttassék, vagyis töröltessék abból a 400 korona évi segély és vétessék fel e helyett a lelkész haszonélvezetére vásárolt földjövedelem.

Az egyházmegyei közgyűlés az egyházmegyei számvevőszék és egyházmegyei ügyész javaslatát beható tanácskozás tárgyává téve, elrendeli, hogy a minaji alap felhasználásával fizetessék ki az egyházkerülettől a minaji egyház földvásárlási céljaira az 1883. év őszén felvett s ma is fenálló 6400 korona kölcsön s meghagyja a minaji egyház előljáróságának, hogy a lelkészi díjlevelet a valóságnak megfelelően módosítsa azaz törölje abból az egyházmegye által a Horváth Mária-alapból a lelkészi fizetés pótlására évenként nyújtott 400 korona segélyt s vegye fel e helyett ezen segély ellenében az egyházkerülettől kölcsönvett s jelen határozattal kifizetni rendelt pénzen vásárolt 22 katasztrális hold és 1238 □-öl területű s a lelkész haszonélvezetére szolgáló szántóföld jövedelmét. Ezen határozatról a minaji egyház előljáróságát értesíteni rendeli.

35. Pataky Pál egyházmegyei papi főjegyző az 1916-ik tavaszi egyházmegyei közgyűlés 53/39 számú határozatára jelenti, hogy a jenkei egyház díjlevél-módosítást nem kért, erről sem presbiteri sem közgyűlési határozat nincs s tényleg a díjlevél módosításnak szükségessége sem forog fenn indítványozza azért, hogy ez ügyben a közgyűlés a további eljárást szüntesse be.

Az egyházmegyei közgyűlés a jenkei díjlevél módosítása tárgyában folyamatba tett eljárást megszünteti.

36. F. 1916. év tavaszi egyházkerületi közgyűlés jegyzőkönyvének 21. pontjában felhívja az egyházmegyéket, hogy tekintettel azon körülményre, miszerint az adócsökkentési segélyek nemsokára revisio alá kerülnek; hozzanak oly értelmű határozatot, mely szerint utasítják az egyházakat arra, hogy a supplicationalis váltságnak megfelelő összeget állítsanak be évenként költségvetésükbe a miskolci felsőbb leányiskola céljaira, hogy így a revisio alkalmával ez az összeg a normálköltségvetésbe felvétessék s az egyházaknak megterítessék az adósegély útján.

Egyházmegyei közgyűlésünk utasítani határozza a kebelbeli egyházakat, hogy a felsőbb leányiskola céljaira — már a jövő évtől kezdődőleg — illesszenek be a supplicationalis váltságnak megfelelő összeget.

37. F. évi tavaszi egyházkerületi közgyűlés jegyzőkönyvének 24-ik pontjában felhívja az egyházmegyéket, hogy a missiói egyházak hiveinek ingyenes vallásos iratokkal való ellátása céljaira bizonyos összeget szavazzanak meg s erről az őszi egyházkerületi közgyűlésre tegyenek jelentést.

Egyházmegyei közgyűlésünk jól tudja azt, hogy a valóban alkalmas, hiterősítő iratoknak a missiói lelkészek részéről buzgó terjesztése kívánatos eredményt szülne a missiói hivek református öntudatát illetőleg, de mivel e nemes célra jelenleg nem rendelkezik kellő alappal; utasítja a missiói egyházakat, hogy e célra illesszenek be évenkénti költségvetésükbe bizonyos összeget.

38. Egyházkerületünk f. évi tavaszi közgyűlésének 81. sz. határozatával ismételten felhívja egyházmegyénket is, hogy a nagygeresdi egyezség megszűnése miatt minden szükséges intézkedést tegyen meg a csatlakozási viszonyban volt gyülekezetek érdekében s a szükséghez képest javaslataikat és véleményes jelentésöket az egyházkerületre terjesszék fel.

Egyházmegyei közgyűlésünk — mivel az egyházmegye területén csatlakozási viszonyban álló egyházközség nem volt — ez irányban semminemű intézkedést nem tett.

Elhatározza, hogy ez értelemben felir az egyházkerületre.

39. A f. évi tavaszi egyházker. közgyűlés 20. sz. határozatával ismételten utasítja az egyházmegyéket, miszerint az egyházlátogatásnak tegyék szoros kötelességévé, hogy a lelkészek belmissziói tevékenységére vonatkozó, az 1915. évi őszi egyházkerületi gyűlés jegyzőkönyvének 33-ik pontjában megállapított — 5 kérdésre mindenütt kérjék ki a presbité-

rium feleletét s ha nincs semmi belmisszió, jegyzőkönyvezék azt is, miért nincs?

Esperes felkéretik, hogy utasítsa az egyházlátogatót a kerületi határozatnak megfelelő táblázatos kimutatás betérjesztésére.

40. F. évi tavaszi egyh. kerületi közgyűlés 92. sz. határozatával ismételten felhívja azon egyházmegyék espereseit, a kik az egyházlátogató útján tudomást szereztek arról, hogy az isteniszteletek az egyes egyházakban vasár-, ünnep- és hétköznapokon nem tartatnak meg rendesen, hogy az illető lelkészeket hívják fel a hiányok pótlására, valamint arra is, hogy vasárnap délutánonként az isteniszteletet predikációval, vagy káté, vagy biblia-magyarozással végezzék és hogy állásuknak és hivatásuknak megfelelőleg minden beszédőket — kivéve az agendát és a temetési beszédet — szabadon adják elő.

Mivel az egyházlátogató jelentése és a hivatkozott egyházkerületi pont tanúsága szerint egyházmegyénkben is van 9 olyan egyház, melyben az isteniszteletek nem tartatnak meg köznapokon is rendesen, ismételten figyelmeztetnek a lelkészeket, hogy a templomi isteniszteletek mindennapi megtartását legfőbb kötelességüknek ismerjék és annak gyakorlásától ne tartson távol senkit sem a hívek kevés száma, mert ha felnőttek kevesen jelennek is meg köznapokon, ott vannak az iskolás gyermekek, kiknek naponkénti templomba vezettése a lelkésznek kötelessége.

41. Jelentések nem adattak a mult gyűlés 26., 26/b., 27., 39., 42., 44., 49. sz. határozataira.

Közgyűlés utasítja a jelentésekkel hátrálékosokat, hogy jelentéseiket a tavaszi gyűlés elé okvetlenül terjesszék be.

42. Jegyzőkönyv-hitelesítő bizottsági tagokul megválasztatnak:

az elnökség és jegyzői karon kívül Komjány Gábor, Hegyi György és Maksa József.

Meghitelesítette a hitelesítő-bizottság Ungváron, 1916. október 3-án tartott ülésében.

Szücs István

esperes,

**Komjány Gábor,
Szabó Zoltán,**

**Pataky Pál,
Dr. Magda Sándor,**
egyházmegyei jegyzők.

Hegyi György,

**Maksa József,
Nyomárkay Sándor**

Jegyzőkönyvezték :

Pataky Pál: 1—3, 7, 15, 17.

Szabó Zoltán: 6, 20—22, 32—35.

Dr. Magda Sándor: 4—5, 8—11, 18—19, 28—31,
41—42.

Nyomárkay Sándor: 12—14, 16, 23—27, 36—40 pontokat.

Tárgymutató.

1. A gyűlés megnyitása.
2. A gyűlési tagok számbavétele.
3. Esperes jelent az időszaki tanács üléseiről s ezek eredményéről.
4. Elnökség bemutatja a korláthelmeci lelkész felfüggesztésének iratait.
5. Elnökség a bírósági ülést meghirdeti.
6. Deák Gyula az ungvári m. kir. állami polgári leányiskola igazgatója a vezetése alatti intézetben az egyházmegyei közgyűléseknek helyet ad.
7. Közgyűlés fegyelmi eljárást indit Varga Károly korláthelmeczi lelkész ellen.
8. Soltész Andor tisztaágteleki lelkész hivatalába beiktattatott.
9. Juhász Imre ungcsepelyi lelkész hivatalába beiktattatott.
10. Kovács Ferenc segédlelkész egyházmegyénkbe bekebelezetik.
- 10/a. Stunda István főiskolai szénior egyházmegyénkbe bekebelezetik.
11. Szabó Sándor végzett theologus Botfalvába ideiglenes tanítóul alkalmaztatik.
12. Rozgonyi Béla sárosmezői tanító állásába beerősítettik.
13. Sárosmező 4 példányban beterjesztett tanítói díjlevele megerősítést nyer.
14. Egyed Béla a Csomár Béla helyére iskolai körlátogatóul választatik.
15. Egyházkerületi gyűlésre küldött képviselők.
16. Tanító képviselőkre szavazás rendeltetik.
17. Szabó Endre minaji lelkész ellen fegyelmi eljárás indittatik.
18. A tanügyi bizottság jelentése.
19. Stépán Lászlónak az 1915. tavaszi kerületi gyűlés 103. pontjában foglalt sértő kifejezés törlése iránti kérelmét közgyűlés támogatja.
20. Árvay Ödön a vajkóc-mátyóci egyház javára 200 koronát adományoz.
21. Az ungvári egyház kérelme a kir. kincstártól eddig élvezett tűzifa díjmentes további kiutalása iránt, pártolólág terjesztetik a kerületre.
22. Az ungvári ház eladása iránt bizottság küldetik ki.

23. A Kálvin Szövetség felhívása betegsegélyző-intézet felállítása iránt pártolólág terjesztetik fel a Kerületre.
24. E.-megyei pénztárnok a segélyben részesült tanítóktól 5 korona tagsági díjat vonjon le.
25. A pályini egyháznak 2000 korona kölcsön felvétele s erre rendkívüli adó kivetése jóváhagyatik.
26. A gálócsi egyház 700 kor. rendkívüli adókivetése megerősítést nyert.
27. CXI—CXVII. esperesi körlevelek tudomásul vétettek.
28. A gálócsi 30 kor. tőkesegély-kamat ügyében a számvevőszék intézkedjék.
29. A minaji egyházra kirótt 16 korona birság a minaji lelkészen behajtandó.
30. Az egyházlátogatói és számvevői körök beosztása.
31. A közigazgatási államsegély szétosztása.
- 31/a. Az egyházlátogatók fuvar- és napdíját az egyházak fizetik.
32. A Horváth Mária sirbolt gondozása az új bátfai lelkészre bízott.
33. A könyvtárbizottság tavaszi gyűlésre jelentsen.
34. Minaj földvásárlásból eredt 6400 kor. adóssága a minaji alap felhasználásával fizetessék ki s a lelkészi díjlevél megfelelően módosíttassék.
35. A jenkei díjlevél módosítása tárgytalanná vált.
36. A miskolci felsőbb leányiskola a supplicationális váltságnak megfelelő összeggel segélyeztessék.
37. A missiói egyházaknak ingyenes iratokkal való ellátására az egyházmegye alappal nem rendelkezik.
38. A nagygyerezsdi egyezés megszüntetése egyházmegyénket nem érinti.
39. Egyházlátogatók a belmissióra a kerület által megállapított kérdésekben feleljenek.
40. A tavaszi ker. gyűlés 92. sz. határozata az istenítiszteletek végzését illetőleg.
41. Scontro.
42. Hitelesítő bizottság választása.

Betűrendes névmutató.

- Á**rvay Ödön 20.
Bernáth Zoltán 2, 15.
Bező 18.
Csicsér 18.
Csomár Béla 14, 18.
Deák Gyula 6.
Egyed Béla 14, 18.
Egyházak 16, 30, 31/a, 36, 40.
Egyházlátogatók 31/a, 39.
Gálocs 26, 28.
Hegy György 16, 22, 42.
Jenke 18, 35.
Juhász Imre 9.
Kálvin szövetség 23.
Komjáthy Gábor 16, 22, 33, 42.
Korláthelmec 18.
Kovács Ferenc 10.
Könyvtárbizottság 33.
Magyar Bertalan 15.
Maksa József 42.
Minaj 34.
Minay István 15, 16.
Missiói egyházak 37.
Molnár Béla 18.
Pataki Pál 15, 16.
Pályin 25.
Pénztárnok 24, 29.
Rozgonyi Béla 12.
Sallay Gyula 18.
Sárosmező 13, 18.
Soltész Andor 8.
Solymos 18
Stépán László 19.
Stunda Istvánt 10/a.
Szabó Endre 17, 29.
Szabó Sándor 11.
Szabó Zoltán 15, 16.
Szakal István 15.
Szalóka 18.
Számvevőszék 28.
Szilágyi Sándor 15.
Szürte 18.
Tanító-egyesület 24.
Ungmogyorós 18.
Ungnyarád 18.
Ungvár 21.
Vajkóc-Mátyóc 20.
Varga Károly 7.
Zahar 18.

II. Birósági ügyek.

I.

JEGYZŐKÖNYV,

felvétel az ungi ref. egyházmegyei bíróság, mint fegyelmi bíróság időszaki tanácsának 1916. július hó 5-ik napján, Ungváron tartott ülésében, a minaji lelkész felfüggesztése tárgyában.

Jelen vannak: Szücs István esperes, Stépán László legid. világi tanácsbíró, mint elnökhelyettes elnöksége alatt (a tárgyalást vezető elnök Szücs István esperes), Bernáth Zoltán, Maksa József, Magyar Bertalan bírák. Jegyzőkönyvvezető Pataki Pál.

Hegyi György, egyházmegyei ügyész.

A felek részéről: Szabó Endre minaji lelkész.

Tárgyalás alatt van a minaji lelkész felfüggesztésének kérdése.

Elnök az ülést megnyitván, miután a bíróság tagjai nem érzik magukat érdekeltnek, felhívja a feleket, hogy nincsen-e a bíróság valamelyik tagja ellen törvényen alapuló érdekelt-ségi kifogásuk?

Szabó Endre kijelenti, hogy az esperes ellen érdekelt-ségi kifogást tesz, mert ellene feljelentést adott be a püspökhöz.

A bíróság zárt tanácskozmány után nyílt ülésben kihirdeti a következő egyhangulag hozott határozatát, mint

v é g z é s t:

Bíróság az érdekelt-ségi kifogást elveti.

Szabó Endre a bíróság e végzését tudomásul veszi, az elnök pedig elrendeli az ügy ismertetését.

Szabó Endre, mielőtt a bíróság az ügy részletes tárgya-

lásába fogna, szót kér s kijelenti: azért, hogy megmeneküljön attól a szégyentől, hogy ő felfüggesztessék, hajlandó és erre nézve kötelező ígéretet is tesz, miszerint 30 nap alatt mindazon mulasztásokat pótolja, a melyekkel vádolva van: presbitériumot alakít, a gondnoki számadásokat elkészíti s minden folyó ügyet a törvény, szabályrendeletek s a felsőbb-ség rendeletei szerint intézni fog. Az egyházi adókérdésre nézve kijelenti, hogy az egyház hiveinek hátralékos adóit 1916. január 1-ig kifizetettnek és behajtottnak ismeri el s ezen a címen a hivatottól semmit sem követel visszamenőleg. Azonban, ha valaki önként fizetné be hátralékos tartozását, az ilyen összeget joga legyen felvenni. Kijelenti továbbá, hogy ünnepélyes bocsánatot kér mindazoktól, a kiket megsértet, alaptalan jelentésekkel megrágalmazott s ezen bocsánatkérő levelét az esperes urhoz címezve, kéri az egyházmegyei közgyűlés elé terjeszteni. Arról, hogy a minaji ügyből kifolyólag megvádolt vagy feljelentett egyénektől ünnepélyes bocsánatot kér, a püspöki hivatalt is értesíti s feljelentéseit visszavonja. Minden tévedés elkerülése végett kijelenti, hogy az egyházi hátralékos adó alatt kizárólag az őt, mint lelkészt illető járandóságokat érti s ezeket tekinti 1916. január 1-ig kiegyenlítettnek a fenti értelemben. Ezen előterjesztett kérelmét sajtátkezüleg aláírja.

Szabó Endre s. k.

A bíróság e kérelem előterjesztése után a tárgyalást berekeszti s zárt tanácskozmány után nyílt ülésben kihirdeti a következő egyhangulag hozott határozatát mint

v é g z é s t:

Bíróság a felfüggesztés kérdésében való döntést folyó év augusztus 5-dik napjáig elhalasztja s az elnökséget megbizza, hogy a határidő letelte után a minaji lelkész által tett ígéretnek beteljesítéséről a helyszinén győződjék meg.

I n d o k o k:

A bíróságnak halasztó végzést kellett hozni a minaji lelkész által előterjesztett kérelem és ígéretre való tekintettel, a melyek ünnepélyes formában tétetvén, jo-

gosan követelik a békés megoldásra vezető lépések megpróbálását.

Elnök megállapítja, hogy a végzés kihirdetésénél ügyész és Szabó Endre jelen vannak, a kik abban megnyugosznak.

K. m. f.

Szücs István,
egyházi elnök.

Stépán László,
világi elnök.

Pataki Pál,
jegyzőkönyvvezető.

II.

JEGYZŐKÖNYV,

felvétellett Ungváron, 1916. év szeptember hó 15-ik napján az ungi ref. egyházmegyei bíróság, mint fegyelmi bíróság időszaki tanácsának Szabó Endre minaji lelkész elleni több rendbeli fegyelmi ügy tárgyalásáról.

Jelen voltak a bíróság részéről: Szücs István esperes (tárgyalást vezető elnök) és Bernáth Zoltán, legidősebb világi tanácsbíró elnöksége alatt ifj. Szakal István, Maksa József, Stépán Géza (előadó bíró) bírák. Pataki Pál egyházmegyei papi főjegyző, mint jegyzőkönyvvezető.

A felek részéről: Minay István, minaji egyháztag, panaszos Szabó Endre minaji lelkész, panaszlott.

Az ügyészség részéről: Hegyi György, egyházmegyei ügyész.

Tárgyalás alatt van Szabó Endre minaji lelkész ellen több rendbeli fegyelmi ügy.

Elnök az ülést megnyitván, az E. T. V. t.-c. 54. §-a értelmében felhívja a bíróság tagjait a tekintetben való nyilatkozásra, hogy tudomásuk szerint nem forog-e fenn valamelyikükre nézve a 49. §-ban felsorolt, hivatalból figyelembe veendő érdekeltségi eset?

A bíróság tagjai kijelentik, hogy nem.

Elnök felhívja a feleket, hogy nincsen-e bíróság valamelyike ellen törvényen alapuló érdekeltségi kifogásuk?

Felek kijelentik, hogy nincs.

Elnök megállapítja, hogy a bíróság érdektelen tagjai kellő számban vannak jelen és hogy az szabályszerűen megalakult.

Elnök megállapítja, hogy a felek és tanuk szabályszerűen megidéztettek és hogy Szabó Endre panaszlott a d. e.

9 órára kitzüött tárgyaláson ezideig (9 óra 30 perc) nem jelent meg.

Elnök felhívja a feleket, hogy a bíróság illetékessége tekintetében van-e előadni valójuk.

Felek kijelentik, hogy a bíróságot illetékesnek ismerik el. Elnök elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását.

Stépán Géza előadó bíró azzal az előterjesztéssel él, hogy a Szabó Endre minaji lelkész ellen hivatalból folyamatba tett fegyelmi, mely első bíróságilag már ítélettel el volt látva, de amely ítéletet az egyházkerület fegyelmi bírósága, mint felebbviteli bíróság, 1914. június hó 4-én Miskolcon tartott ülésében feloldott és az alsóbb foku bíróságot új eljárásra és új ítélethozatalra utasította, — valamint az ugyanazon lelkész ellen Minay István főszolgabíró, egyházmegyei tanácsbíró, minaji egyháztag panaszára megindított fegyelmi ügy egymással a legszorosabb összefüggésben van, miért is kéri, hogy ezen fegyelmi ügyek egyesíttessenek.

Az előadó előterjesztésére észrevétel nem tétetvén, a bíróság zárt tanácskozás után, nyílt ülésben kihirdeti a következő egyhangulag hozott

v é g z é s t :

Bíróság az előadó kérelmének helyt ad s a Szabó Endre minaji lelkész elleni fegyelmi ügyek egyesítését az előadó által felhozott indokok alapján elrendeli.

Elnök megállapítja, hogy e végzés kihirdetésének pillanatában jelent meg a tárgyaláson Szabó Endre panaszlott s valamennyi jelenlevő fél e végzésben megnyugodott.

Elnök felhívja az előadót az így egyesített fegyelmi ügyek ismertetésére.

Stépán Géza előadó ismerteti az ügy állását.

Elnök felhívja jelenlevő feleket, hogy az ügyre vonatkozó állításaikat és bizonyítékaikat terjesszék elő.

Felek kijelentik, hogy azokon kívül amit a vizsgálat felderített, eskü alatt vallott tanúk és becsatolt okmányok igazolnak újabb előterjeszteni valójuk nincs.

A bizonyító eljárás befejeztetvén, elnök felszólítja az ügyészt és panaszost a panasz, illetve vád előterjesztésére.

Ügyész az általa elfogadott pontokra nézve a vádat fenntartja.

Minay István panaszos valamennyi vádpontra nézve fenntartja a panaszt, mert az adatok és vádak bizonyítást nyertek s kéri a bíróságot, hogy mentse meg a minaji egyházat a megsemmisüléstől.

Elnök felhívja Szabó Endre panaszlottat a védelem előterjesztésére.

Szabó Endre panaszlott azzal védekezik, hogy a jegyzőkönyveket lelkészkedése óta aláírás és hitelesítés nélkül vezeti s ebből joghátrány nem származott. Ha azonban a jegyzőkönyvekből kivonatot adott, azt hárman aláírták. A kölcsönök törlesztésére vállalt %-ok kivetését nem eszközölte, mert nem volt kire kivetni s a maga fizetését sem tudta beszélni. Az egyházlátogatási s egyéb közköltségeket a sajátjából fizette és előlegezte. A díjlevélen felüli szolgáltatmányokra azért készítette a hiveket, mert ez neki mint missziói lelkésznek kötelessége volt s mert ezeket a szolgáltatmányokat nem ellenérték nélkül tette, hiszen 400 koronás alapítványt tett az egyháznak. Itt az előadó bíró közbevetett kérdésére vallja és beismeri, hogy a lelkész jövedelméül vásárolt ingatlan használatába 1884. április hó 1-én lépett, de ezt megelőzőleg ugyanezért a birtokért egy félévi haszonbért felkezelte. A szolgáltatmányokat megállapító presbiter határozatokat sem egyházi közgyűlés, sem felsőbb hatóság jóváhagyása alá nem terjesztette, mert az akkori törvény közgyűlést nem ismert s mert a határozatok vele szemben mint missziói lelkészszel szemben felsőbb jóváhagyást nem igényeltek. A templomépítésről elszámolt, bár beismeri, hogy a templom építésére névszerinti kivetés nem volt. Az esperes felszólításaira azért nem válaszolt, megkereséseinek azért nem tett eleget, mert ő csak a törvényes intézkedéseknek tartozik eleget tenni, ezeket pedig nem tartotta törvényes intézkedéseknek.

Szabó Endre védekezése itt aztán a személyeskedés és gyanúsítás terére csapott át, miért is az elnök ismételt és többszöri figyelmeztetés után tőle a szót megvonta.

Elnök a tárgyalást berekeszti és zárt tanácskozmány után nyílt ülésben kihirdeti a bíróság szótöbbséggel hozott határozatát.

Az ungi ref. egyházmegyei bíróság, mint fegyelmi bíróság időszaki tanácsa a Szabó Endre minaji lelkész elleni

több rendbeli fegyelmi ügyben, alulírt napon és helyen megtartott tárgyalás után a következőképen

i t é l t:

Szabó Endre minaji lelkész az E. T. V. t.-c. 34. §-ának 1., 2., 3., 4. és 7-ik pontjaiba ütköző fegyelmi vétségében vétkesnek nyilvánítja. Őt ugyanazon törvénycikk 35-ik §-ának d) pontja értelmében viselt hivatalából azon helyről minden javadalom nélkül elmozdítja és 115 korona 20 fillér felmerült költség megfizetésében elmarasztalja.

I n d o k o k:

Szabó Endre minaji lelkész ellen a lefolytatott vizsgálatok folyamán beszerzett adatokkal az alábbi mulasztások és visszaélések nyertek bizonyítást.

1. A presbiteri és közgyűlési jegyzőkönyvek sem aláírva, sem az E. T. V. t.-c. 44. §-a értelmében hitelesítve nincsenek. Nevezett lelkész, minaji lelkészkedése óta 1883. évtől kezdődőleg csak egy jegyzőkönyv (1889. évi XII. hó 29.) van aláírva.

2. Az állami adók és egyházlátogatási költségek fedezésére szolgáló vékapénzeket 1883. évtől kezdve az egyháztagoktól be nem szedette, azokat a sajátjából előlegezte s 1910. évben ezen a címen, valamint a behajthatlanná vált lelkészi fizetés hátrálékos részletének s a be nem hajtott, de általa előlegezett közalapi járulékoknak fedezésére 1500 koronát számolt el és vett fel a saját részére az adósegélyből. Ez által az egyházat megkárosította, mert ezek az összegek annak idején az egyes egyháztagoktól lettek volna behajthatók és nem az egyházat illető adósegélyből elvonandók.

3. Az egyházmegyei közgyűlés 1892. évben az egyháznak 2078 kor. 52 fillért kitevő adósságának kifizetésére ugyanennyi összeget kölcsön adott, oly feltétel mellett, hogy az egyház tagjai ezen összeg törlesztése fejében annak 2%-át évenként az egyházmegye pénztárába mindaddig befizetik, míg az összeg törlesztve nem lesz. Az 1892. évi május 15-iki és az ugyanazon évi december 18-iki közgyűlés elhatározta ugyan a

2%-os befizetés teljesítését, de ennek a kivetéséről és behajtásáról a lelkész nem gondoskodott s végre is az egyházmegye 1900. évben évenkénti 100 korona segélyt szavazott meg a minaji egyháznak, mindaddig míg ezzel az összeggel a 2078 korona 52 fillér tartozás törlesztve nem lesz.

4. 1898. évben 3200 korona tőke-segélyt kapott az egyház azzal a kötelezettséggel, hogy 32 éven keresztül a tőke után egy és fél %-ot köteles az egyház fizetni. A lelkész a tőke-segély utáni egy és fél % törlesztés kivetését és behajtását elmulasztotta, a törlesztést 10 éven át a sajátjából előlegezte s a 482 korona 88 fillért 1908-ban az egyház pénzéből fizettette ki magának, ezáltal az egyházat károsította meg, mert az 1½% törlesztéséről kivetés útján kellett volna gondoskodnia.

5. A lelkész az egyházlátogatási költségek fizetéséről nem gondoskodott; az adósegélyben erre a célra kapott 94 korona 80 fillért rendeltetésétől elvonta és más célra fordította.

6. Minay István egyházmegyei tanácsbíró ellen, ugyis, mint főszolgabíró ellen a lelkész a nála 1914. évi április hó 19-én foganatosított vizsgálat. alkamával az egyházmegyei küldöttség jelenlétében sértő kifejezéseket használt s az 1914. évi április hó 23-án kelt „Missiói jelentés“-ében ugyancsak Minay István főszolgabíró ellen sértő módon nyilatkozott. Ezek miatt ellene a beregszászi kir. törvényszék előtt büntető eljárás lett folyamatba téve, s ennek során Szabó Endre lelkész a B. II 1461/1915/3. szám alatt hozott jogerős ítélettel két rendbeli rágalmozás vétsége miatt 100 korona pénzbüntetésre ítéltetett el. E szerint tehát Szabó Endre lelkész a büntető törvényekbe ütköző cselekményt követett el.

7. Az 1883. évben megállapított díjlevél szerint a lelkész fizetését képezte 50 hold szántó föld, melynek felét a ketergényiek másik felét a minajiak és homokiak tartoztak megszántani, a trágyát kihordani, a termést beszállítani; ugyancsak a díjlevél szerint a lelkészt a Horváth Mária-alapból évi 400 korona segély illette meg.

Az 1883. évi augusztus hó 12-én tartott presbiteri

gyűlésen a lelkész előterjesztette, hogy a Kucsay Ferenc-féle birtok, mely a kataszteri birtokiv szerint 22 hold, 1239 □-ölet tesz ki, az egyház részére megszerezhető volna, ha az egyházmegye az évi 400 korona segélynek megfelelő tőkét az egyház rendelkezésére bocsátaná. Az egyházmegye ezt nem tartotta teljesíthetőnek. Azonban az egyházmegye közbenjárásával a minaji egyház a Kucsai-féle földbirtokot mégis megszerezte, mert az egyházkerülettől e célra 6400 koronát kapott kölcsön, miután az egyházmegye elvállalta, hogy a Horváth Mária-alapból járó évi 400 korona segélyösszeget e kölcsön kamatainak s a tőkének törlesztésére fogja fordítani. Az egyházkerület 1883. évi október 5-én fizette ki a 6400 korona kölcsönösszeget. A lelkész 1884. évi március 2-án tartott presbiteri gyűlésen már bejelentette a vétel megtörténtét s habár a szerződés csak 1884. évi március 16-án foglaltatott írásba, a vétel még 1883. őszén létre jött. Szabó Endre lelkész a mai napon vallotta és beismerte, hogy ő 1884. évi április 1-ső napján lépett az ingatlan birtokába, mert e napig az ingatlanok bérbe voltak adva, azonban fél évi hasznóbér-összeget már ő kezelt fel. E szerint tehát a lelkész már 1883. évi október hó 1-ső napjától úgy tekintendő, mintha az ingatlanok már ez időtől fogva az ő birtokában lettek volna.

A 6400 korona kölcsön után az első évi kamat 1884. évi október hó 5-én lett volna fizetendő. E kamat fizetésére szolgáló évi 400 korona segély-összeget az az egyházmegyei pénztárnok 1884. évi január havában azonban a lelkésznek már elküldötte s így a lelkész tartozott volna azt az egyházkerületi pénztárba befizetni. Szabó Endre lelkész azonban az 1884. évi március 2-án tartott presbiteri gyűlésen felajánlotta, hogy ő a Horváth Mária-alapból őt az 1884. évre megillető 400 koronát hajlandó az egyháznak átengedni s abból a kölcsön visszafizetésére szolgáló alapot létesíteni, ha az egyháznak minden ló vagy ökörral bíró tagja köteles lesz a lelkésznek egy napot szántani. A presbitérium ezt az ajánlatot elfogadta, minek folytán a lelkész a 400 koronát gyümölcsöztetés végett az egyházmegyei pénztárba be is küldötte. De a 6400 korona után 1883. október

5-től 1884. október 5. napjáig terjedő időre járó kamatot az egyházkerületre nem terjesztette fel s az utólagosan, 1911. évben lett az egyházmegye által az egyházmegye megkárosításával a kerületi pénztárnak megfizetve.

A 400 korona tehát, amelyet Szabó Endre lelkész az egyháznak alapítványul felajánlott s az egyházmegyei pénztárnoknak megküldött, őt egyáltalában meg nem illette, ennek ellenében az egyháztagoktól a saját részére szolgálmányok teljesítését kötötte ki s ezen szolgálmányoknak a legutóbbi időkig élvezetében is volt. Ez a presbiteri határozat sem a közgyűlés, sem az egyházmegye elé felterjesztve nem lett, jóváhagyást nem nyert, holott pedig úgy az 1882. évi egyházi törvénykönyv 43. §-a, mint a ma érvényben levő E. T. I. t.-c. 15. §-a szerint ilyen presbiteri határozat csak felsőbb hatósági jóváhagyás után válhatik jogerőssé.

8. Ugyancsak nélkülozi a közgyűlési és egyházmegyei jóváhagyást az 1890. évi IX. 7-iki presbiteri gyűlési határozat is, amely szerint minden, az egyházközség területén lakó egyháztag a lelkészi fizetést oly mérvben köteles teljesíteni, mint azt a presbitérium megállapítja, kimondatván azon megállapodás, hogy egy véka életnemünél kevesebb ki nem vethető.

9. Ugyancsak nincs jóváhagyva az 1892. évi november 27-én kelt presbiteri határozat sem, amelyben kimondatott, hogy minden igavonó állattal bíró egyháztag köteles egy fél cugot igavonó állattal nem bíró egyháztag köteles egy egész napot minden évben a jelenlegi lelkésznek dolgozni. Minthogy pedig a lelkész a 7., 8. és 9. pontokban tárgyalt presbiteri határozatokon alapuló szolgálmányokat a mai napig is élvezi, élvezi pedig azzal a tudattal, hogy azok élvezetére a törvény szerint jogosultsággal nem bír, sőt az adó csökkentés iránti kérvény iratainál is ezeket a szolgálmányokat (69 ígás és 58 gyalog napszám) akként tüntette fel, mintha azoknak törvényes jog alapja volna: e ténykedései a viselt lelkészi állás méltóságával össze nem egyeztethetők s annál súlyosabb mérlegelés alá esnek, mert eskü alatti tanuvallomások szerint éppen e jogosulatlan megadóztatások miatt évekkel ezelőtt az egyházból több kitérés is történt.

10. Az adócsökkentési segély-kérvényben 36 és fél szekér tűzifát tüntetett fel a lelkész, holott a díjlevélben a lelkészt csak 24 $\frac{1}{2}$ szekér fa illeti meg, ám de e miatt a lelkész felelőségre nem vonható, mert a presbitérium igazolta, hogy tényleg 36 $\frac{1}{2}$ szekér fa élvezetében volt.

11. Nem vonható felelőségre azért sem, hogy a lelkészi fizetés kiegészítéséről szóló 1898. XIV. t.-c. értelmében a beszámítandó jövedelmi tételeket oly összegekben tüntette ki, hogy részére fizeteskiegészítés címen 826 korona 53 fillér volt megállapítható, — mert a kimutatás megfelel az 1898. augusztus 14-én tartott presbitériumi gyűlésen hozott határozat adatainak.

12. Teljes beigazolást nyert, hogy Szabó Endre lelkész vasárnap délután soha, — hétköznapokon pedig csakis bűnbánati héten tart Isteni tiszteletet, ami annál súlyosabb beszámítás alá esik, mert Minaj nemcsak „Missiói“ központ, hanem anyaegyház is állandó templommal, helyben lakó hivekkel, iskolás gyermekekkel.

13. A vádnak azon pontja, hogy Szabó Endre lelkész az adócsökkentési segély kérvényezése alkalmával a kereknyeiak állami adójának kimutatásánál a saját adóját nem mutatta ki, szintén igaz ugyan, de a vizsgálat adatai szerint ez időben Kereknyén Péter János és társai név alatt szerepelt a lelkész adója is s az egyéenkénti szétosztás csak később történt, e miatt őt felelőség nem terheli.

14. Igaz ugyan az is, hogy Gere József eskü alatti vallomása szerint a lelkész 1000 koronát ajánlott fel, ha a minaji templom építéséhez hozzáfognak, — de mert ez az ajánlat kötelező alakban nem volt előterjesztve, a lelkész sem polgári, sem fegyelmi uton nem vonható felelőségre azért, hogy a lelkész-lak és templomépités költségeihez esetleg hozzá nem járult.

15. Bizonyítást nyert az is, hogy bizonyos ingatlanok miatt Szabó Endre lelkész Balog Gáborral éveken át pereskedett s a perben peresztessé vált, ám ez a cselekménye egymagában véve fegyelmi vétséget nem képez.

16. Bizonyítást nyert a presbitérium vallomása alapján, — hogy Minaj községben az E. T. III t.-c. 22. §-a ellenére lelkész a fizetését saját maga szedi be

s hogy az I. t.-c. 15. §-ának f) pontja ellenére, csupán az 1902. évi VIII. 17-iki presbiteri gyűlés határozata alapján felsőbb jóváhagyás nélkül egy jelentékeny költséggel járó, a lelkészi birtok igényeit messze felühaladó nagyságu istállót építtetett.

17. Az egyházgondnokok és presbiterek választásáról a presbitérium időszakonkénti kiegészítéséről a lelkész nem gondoskodik. Bizonyítást nyert ugyanis, hogy 1895. december 22-én volt az utolsó gondnok és presbiter-választás, amikor is a presbiterek 12 évre választották meg. Azóta presbiter választás egyáltalában nem tartatott, csupán 1903. január 18-án lett az elhalt Várady Dániel minaji gondnok helyett Kis József gondnokká megválasztva.

18. A legutóbbi püspök-választásnál a lelkész a presbitérium szabályszerű összehívása és kellő határozathozatal nélkül adta be az egyház szavazatát. A kihallgatott tanuk vallomásaival megállapítható, hogy Szabó Endre lelkész egy vasárnapi napon, isteni tisztelet után a szószékből kihirdette, hogy püspök-választás lesz, két jelölt van nyilatkozni kell, kire adassék be a szavazat, mire egy vagy két presbiter azt válaszolta: „Tisztelendő Ur tudja legjobban, kire kell szavazni, arra adassék be a szavazat.“ Erre a lelkész beadta a szavazatot anélkül, hogy a presbiteri gyűlés tartására az E. T. I. t.-c. 40. §-ában kötelezőleg előirt alakiságokat megtartotta volna.

19. Bizonyítást nyert, hogy a presbiteri gyűlésen hozott határozatokat a lelkész nem a gyűlésen szerkeszti meg s foglalja jegyzőkönyvbe. Sőt az Orémus János és Kovács Sándor tanuk eskü alatti vallomása szerint a lelkész nem a hozott határozatnak megfelelő határozatot foglalt később írásba. Megállapítást nyert az is, hogy 1912. óta presbiteri gyűlést egyáltalában nem tartott.

20. Bizonyítást nyert az is, hogy az Orémus János és más egyháztagnak által összegyűjtött 205 korona 76 fillér készpénzt, valamint a 927 korona 40 fillért kitevő magtáralapot is az istálló építésének költségei fedezésére fordította az 1903. február 8-án tartott presbiteri gyűlés határozata alapján, amely határozatot azonban jóváhagyás végett az egyházmegyére fel nem terjesztett.

21. A Szabó Endre lelkész terhére róható az is s a felebbvalók iránti köteles tisztelet megsértésének tekintendő, hogy az E. T. I. t.-c. 143. §-ának e) pontja ellenére Szabó Endre lelkész az Esperesnek 1914. évi május 19-én kelt s ugyanazon évi augusztus 4-én megsürgetett, valamint az 1914. évi július 23-án kelt és 1914. évi augusztus 4-én megsürgetett, (valamint az 1914. évi) felhívásait nemcsak nem teljesítette, de a felhívásokat minden válasz nélkül hagyta.

A fentebbi 3., 4. és 20. pont alatt előadott esetekben az E. T. V. t.-c. 34. §-ának 2. pontjába ütköző fegyelmi vétség tényálladéka felismerhető ugyan, ámde e fegyelmi vétségek büntetethetőségét az E. T. V. t.-c. 140. §-a alapján az elévülés kizárja.

Ellenben az 1., 5., 12., 16 – 19. pontok alatti esetekben az V. t.-c. 34. §-ának 1. pontja, — a 2. alatti esetben a 34. §. 2. pontja, — a 6. alatti esetben a 34. §. 7. pontja, — a 7. alatti esetben a 34. §. 2. és 3. pontja, — a 8., 9. alatti esetekben a 34. §. 3. pontja, — a 21. alatti esetben pedig a 34. §. 1. és 4. pontja szerinti fegyelmi vétségek feltétlenül megállapíthatók, miért is fegyelmileg vádoltatt ezekben vétkesnek kellett kimondani. A büntetés kiszabásánál súlyosító körülményül kellett tekinteni a fegyelmi esetek halmaza mellett azt, hogy a lelkész a fentebbi 19. pont tanúsága szerint 1912. év óta az autonomikus egyházi életet teljesen megszüntette, sértő és rágalmazó viselkedésével a közte és a hivek közt megkívántató békességet és egyetértést felborította, minden jóakaratu kibontakozásnak útját állta s ezzel az Egyházmegye, az Egyházkerület és a Konvent által nagy áldozatokkal megépített és fentartott egyházat a szétzüllés és megsemmisülés örvényébe sodorta. Azért kellett vádlott ellen a büntetést kiszabásánál az E. T. V. t.-c. 35. §-ának b) pontját alkalmazni, sőt viselt hivatalából azon helyről elmozdítani, még pedig minden javadalom nélkül, mert nevezett lelkész nőtlen, magános ember, magán vagyonnal rendelkezik, megélhetése biztosítva van.

Végül pedig a vizsgálatok alkalmával felmerült költségek Nagy Sándor részére 27 korona 60 fillér, Szabó Zoltán

részére 27 korona 60 fillér, Szilágyi Sándor részére 40 korona, Galgóczy Gyula részére 20 koronában számoltattak fel és állapították meg, ezek összegének összesen 115 korona 20 fillérnek a megfizetésében is el kellett marasztalni. Az elnök megállapítja, hogy az ítélet kihirdetésénél a fent megnevezett érdekelt felek jelen voltak, kiket az elnök felhívás iránt való nyilatkozatra, hogy megnyugosznak e az ítéletben vagy fellebbeznek.

Ügyész és Minay István panaszos megnyugosznak, Szabó Endre fellebbezést jelent be s kéri az ítéletnek hiteles kiadmányát.

Ezután a bíróság elnöke elrendeli, hogy Szabó Endre lelkésznek az ítélet hiteles kiadmánya kézbesítették, ugyancsak az 1898. t.-c. XIV. t.-c. értelmében a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnak is megküldessék.

K. m. f.

Szücs István,
egyházi elnök.

Bernáth Zoltán,
világi elnök

Pataky Pál,
jegyzőkönyvvezető.

III.

JEGYZŐKÖNYV,

felvétetett Ungváron, 1916. év szeptember hó 15-ik napján az Ungi egyházmegyei bíróság, mint fegyelmi bíróság időszaki tanácsának ülésében, Szabó Endre minaji lelkész felfüggesztése tárgyában.

Jelen voltak: A bíróság részéről: Szücs István esperes (tárgyalást vezető elnök) és Bernáth Zoltán, legidősebb világi tanácsbíró elnöksége alatt ifj. Szakal István, Maksa József, Stépán Géza, (előadó bíró) bírák, Pataki Pál egyházmegyei főjegyző, mint jegyzőkönyvvezető.

A felek részéről: Szabó Endre, minaji lelkész.

Ügyész: Hegyi György, egyházmegyei ügyész.

Tárgyalás alatt van: Szabó Endre minaji lelkész felfüggesztése.

Elnök az ülést megnyitván, megállapítja, hogy az E. T. V. t.-c. 133. §-a értelmében a felfüggesztés kimondására

ugyanezen kellő számu érdektelen tagokkal szabályszerűen megalakult bíróság illetékes, mint amely a Szabó Endre minaji lelkész több rendbeli fegyelmi ügyében első fokulag a jelen alkalommal már ítélkezett. Elrendeli azért az ügy érdemleges tárgyalását.

Stépán Géza előadó ismerteti az ügyet.

Elnök, miután az ügyre vonatkozólag újabb előterjesztés a felek által nem történt, a tárgyalást berekeszti s zárt tanácskozás után, nyílt ülésben kihirdeti a bíróság egyhangulag hozott határozatát

Az ungi ref. egyházmegyei bíróság, mint fegyelmi bíróság időszaki tanácsa a Szabó Endre minaji lelkész felfüggesztése tárgyában alulírt napon és helyen megtartott tárgyalás után a következőképen

v é g z e t t :

Szabó Endre egyházi tisztviselőt a minaji egyházban viselt lelkészi állásától az E. T. V. t.-c. 132. §-ának c) pontja alapján ezennel felfüggeszti.

I n d o k o k :

Ugyanezen bíróság a mai napon és helyen megtartott tárgyalás után Szabó Endre minaji lelkészt az E. T. V. t.-c. 33. §-ának d) pontja értelmében viselt hivatalában minden javadalom nélkül azon helyről való elmozdításra ítélte, ezért őt az E. T. V. t.-c. 132. §-ának c) pontja alapján hivatalából fel kellett függeszteni.

Elnök a kihirdetésnél jelenlevő felfüggesztett tisztviselőt figyelmezteti, hogy e végzés ellen — birtokon kívül — felebbezésnek van helye.

Kelt Ungvárt, 1916. évi szeptember hó 15-én.

K. m. f.

Szücs István,
egyházi elnök.

• **Bernáth Zoltán,**
világi elnök.

Pataki Pál,
jegyzőkönyvvezető.

IV.

JEGYZŐKÖNYV,

mely felvétellett Ungváron, 1916. szeptember 27-én, az ungi református egyházmegye bíróságának, mint közigazgatási bíróságnak tárgyalásáról.

Jelen vannak a bíróság részéről: Szücs István esperes és Szilágyi Sándor gondnokhelyettes-tanácsbíró, előbbi mint tárgyalást vezető elnök elnöklete alatt Maksa József, Komjáthy Gábor, Tóth Lajos, Nagy Sándor, Szakal István, Bernáth Zoltán, Kovács Dániel bírák; Szabó Zoltán e. m.-i világi főjegyző előadó; Hegyi György ügyész; dr. Magda Sándor jegyzőkönyvvezető.

Jelen vannak a felek részéről: Komjáthy István korláthelmeci beszolgáló lelkész és Gortvay Ferenc gondnok.

Tárgyalás alatt van: *Mészáros Károly korláthelmeci tanító magtári tartozásának ügye.*

Tárgyalást vezető elnök az ülést megnyitván, megállapítja, hogy a jelenlevő bírák ellen hivatalból figyelembe veendő érdekeltség esete nem forog fenn s így a bíróságot szabályszerűen megalakultnak jelenti ki.

Elnök annak megállapítása után, hogy a felek szabályszerűen megidézettek, a tárgyalást elrendeli.

Szabó Zoltán előadó ismerteti az ügyet: Mészáros Károly korláthelmeci tanító kérvényt nyújtott be az e. m.-i bírósághoz, melyben annak megengedését kéri, hogy a korláthelmeci egyház magtáránál levő 16 véka gabona tartozását s annak kamatait pénzürtékben fizethesse vissza és pedig olyan egységárat számítva, amilyen szerint az adócsökkentési segély életbelépte óta őt fizeti az egyház az azelőtt természetben élvezett gabona fizetéseért.

Elnök a jelenlevő feleket kihallgatja.

Ezután elnök a tárgyalást berekesztvén, zárt tanácskozás után nyílt ülésben kihirdeti a bíróságnak egyhangulag hozott, következő

v é g z é s é t:

Az ungi ref. egyházmegye közigazgatási bírósága Mészáros Károlyt kérésével a korláthelmeci egyház presbitériumához utasítja.

E végzés élőszóval kihirdettetett s a meg nem jelent Mészáros Károly panaszossal írásban közölni rendeli a bíróság.

K. m. f.

Szücs István,
esperes, egyházi elnök.

Szilágyi Sándor,
h. gondnok, világi elnök.

Dr. Magda Sándor,
jegyzőkönyvvezető.

V.

JEGYZŐKÖNYV,

mely felvétellett Ungváron, 1916. szept. 27-én, az ungi református egyházmegye bíróságának, mint közigazgatási bíróságnak tárgyalásáról.

Jelen vannak a bíróság részéről: Szücs István esperes és Szilágyi Sándor gondnokhelyettes-tanácsbíró, előbbi mint tárgyalást vezető elnök elnöklete alatt: Szakal István, Maksa József, Komjáthy Gábor, Tóth Lajos, Bernáth Zoltán, Kovács Dániel, Nagy Sándor bírák; Pataki Pál e. m.-i főjegyző előadó; Hegyi György ügyész; dr. Magda Sándor jegyzőkönyvvezető.

A felek részéről jelen van: Gyurócsik György panaszos.

Tárgyalás alatt van: *Gyurócsik György pályini egyháztág fellebbezése a pályini egyháztanács határozata ellen.*

Tárgyalást vezető elnök az ülést megnyitván megállapítja, hogy a jelenlevő bírák ellen sem hivatalból figyelembe veendő érdekeltég nem forog fenn, sem a panaszos részéről nem emeltett érdekeltégi kifogás s így a bíróságot szabályszerűen megalakultnak jelenti ki.

Elnök annak megállapítása után, hogy a felek szabályszerűen megidézettek, a tárgyalást elrendeli.

Pataki Pál előadó ismerteti az ügyet: Gyurócsik György pályini egyháztág panaszt emel a presbiterium előtt, hogy Ondovik Andrásné — dacára, hogy őt a presbiterium 1916. febr. 16-án az általa használt templomi székből kitiltotta, még mindig abba a székbe jár. Miután Magyar Mihályné után ő (Gyurócsik György) tartja magát illetékesnek a kér-

déses székhez, kéri onnan Ondovik Andrásné kitiltását, nehogy majd gyermekei is jogot formáljanak ahhoz. E panaszra a presbiterium aug. 13-án tartott gyűlésében kimondja, hogy Gyurócsik Györgynek a kérdéses székhez való jogát senki sem vonja kétségbe, de tekintettel arra, hogy Ondovik Andrásnénak abból a székből büntetésképen való kitiltását az e. m.-i fegyelmi bíróság nem hagyta jóvá, Ondoviknének is megengedi annak a széknek használatát s gyermekeire nézve a szükséghez képest majd külön fog intézkedni. Gyurócsik György a presbiterium eme határozata ellen az e. m. közg. bíróságához fellebbezett. Elnök a panaszost kihallgatván, ez a fellebbezésében előadottakhoz pótlólag megjegyzi, hogy a kérdéses templomi szék nem családi széke a Gyurócsik családnak, mert abba Ondoviknéen kívül még más családok tagjai is járnak, s továbbá, hogy a pályini egyházban régi gyakorlat szerint, ha ref. nő idegen vallású férfihöz megy férjhez, mint pl. Ondovikné — elveszti jogát ahhoz a székhez, amelyet addig használt.

Ezután elnök a tárgyalást berekesztvén, zárt tanácskozás után nyílt ülésben kihirdeti a bíróságnak egyhangulag hozott, következő

i t é l e t é t:

Az ungi ref. egyházmegye közigazgatási bírósága a fellebbezés elutasításával a presbiterium határozatát helyben hagyja.

I n d o k o k:

El kellett utasítani a fellebbezést s helyben kellett hagyni a presbiterium határozatát, mert a templomi ülőhelyek felett való rendelkezés a presbiterium joga; s midőn a presbiterium Ondovik Andrásnénak régi helyét biztosította, ama jogát mások sérelme nélkül gyakorolta.

Ezen ítélet élőszóval kihirdettvén, panaszos az ellen fellebbezést jelentett be.

K. m. f.

Szűcs István,
esperes, egyházi elnök.

Szilágyi Sándor,
h. gondnok, világi elnök.

Dr. Magda Sándor,
jegyzőkönyvvezető.

VI.

JEGYZŐKÖNYV,

felvétellett Ungvárt, 1916. szeptember hó 27-én az ungi református egyházmegyei bíróságnak, mint fegyelmi bíróságnak ülésében, a Varga Károly, korláthelmecezi lelkész felfüggesztésének megszüntetése tárgyában.

Jelen vannak a bíróság részéről: Szücs István esperes, mint tárgyalást vezető elnök, Szilágyi Sándor vil. h. elnök elnöklete alatt: Komjáthy Gábor, Tóth Lajos, Nagy Sándor, Magyar Bertalan, Bernáth Zoltán, Kovács Dániel és ifj. Szakall István, mint bírák, Hegyi György ügyész, Nyomárkay Sándor jegyzőkönyvvezető.

Tárgy: Intézkedés Varga Károly korláthelmecezi lelkész felfüggesztésének megszüntetése iránt.

Elnök az ülést megnyitja. A bíróság szabályszerint megalakul. Elnök jelenti, hogy a tiszáninneri reform. egyházkerület időszaki tanácsa, mint fegyelmi bíróság 1916. év aug. hó 16-án Miskolczon tartott ülésében az ungi egyházmegye fegyelmi bírósága ítéletének azt a részét, mely a büntetés kiszabására vonatkozik, megváltoztatja s az E. T. V. t.-c. 35. §. c) pontja szerint Varga Károly lelkészt pénzbüntetésben marasztalja el s egyben utasítja az ungi egyházmegye fegyelmi bíróságát, hogy az ítélet jogerőre emelkedése után az V. t.-c. 115. c) alpontja értelmében a felfüggesztése iránt végzésileg intézkedjék. E jelentés tudomásvétele után elnök az ülést berekeszti és nyílt ülésben kihirdeti a bíróság következő egyhangulag hozott határozatát, mint

v é g z é s t:

Az ungi reform. egyházmegye bírósága, mint fegyelmi bíróság Varga Károly, korláthelmecezi lelkész ellen elrendelt felfüggesztését megszünteti.

I n d o k o k:

A tiszáninneri ref. egyházkerület fegyelmi bírósága által a vádlottra kiszabott másféle büntetés folytán a felfüggesztés az V. t.-c. 135. §. b. pontja szerint megszűnt.

A bíróság elnöke elrendeli, hogy ezen végzés hiteles kiadmánya Varga Károllyal 15 nap alatt írásban közöltessék.

K. m. f.

Szűcs István,
esperes, egyházi elnök.

Szilágyi Sándor,
h. világi elnök.

Nyomárkay Sándor,
jegyzőkönyvvezető.

Birósági ügyek tárgymutatója.

- I. Halasztó végzés Szabó Endre minaji lelkész felfüggesztése tárgyában.
- II. Szabó Endre minaji lelkész ellen fegyelmi ítélet.
- III. Szabó Endre minaji lelkész ellen felfüggesztő végzés.
- IV. Mészáros Károly korláthelmecei tanító magtári tartozása.
- V. Gyurócsik György felebbezése Ondovik Andrásné templomi széke ügyében.
- VI. Varga Károly korláthelmecei lelkész ellen felfüggesztő végzés megszüntetése.

